

Силабус курсу

Захист міжнародних інвестицій

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань «Міжнародні відносини»

Спеціальність «Міжнародне право»

Рік навчання: 3, Семестр: 6

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

Кандидат юридичних наук, доцент кафедри адміністративного права та судочинства

Шевчук Оксана Романівна

Контактна інформація

yashchushchak@gmail.com+380667647402

Опис дисципліни

Актуальність вивчення дисципліни «Захист міжнародних інвестицій» зумовлює доволі низьку обізнаність професійних кіл з його нормативним регулюванням. Будучи лише інститутом міжнародного економічного права багато навчальних закладів не виокремлюють «Захист міжнародних інвестицій» як окрему навчальну дисципліну, а включають його основи у курс «міжнародне економічне право». Тим не менш, про значущість правового регулювання міжнародних інвестиційних відносин свідчать наплив позовів у міжнародні арбітражні інституції з приводу порушення положень про захист інвестицій, величезний масив міжнародних інвестиційних угод, який тільки збільшується, та загальні тенденції наростання іноземного інвестування поміж державами. Актуальним залишається захист міжнародних інвестицій й для української реальності: починаючи з моменту здобуття незалежності Україна активно укладає міжнародні інвестиційні угоди (а також угоди, які, поміж інших, містять положення про захист іноземних інвестицій) і виступає учасником міжнародних інвестиційних арбітражних процесів. Усе це дозволяє говорити про дисципліну «Захист міжнародних інвестицій» як необхідний компонент сучасної правової освіти.

У наш час відчувається серйозний брак вітчизняної доктринальної літератури з тематики міжнародного інвестицій, що компенсується значною кількістю англійської літератури. Саме тому для вивчення дисципліни «Захист міжнародних інвестицій» не стільки бажаним, а необхідним є знання англійської мови.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Поняття та зміст дисципліни «Захист міжнародних інвестицій»	Розвиток міжнародних відносин у сфері захисту інвестицій. Створення Багатостороннього агентства гарантування інвестицій. Поява сучасних двосторонніх інвестиційних угод. Укладення регіональних та секторальних угод, що містять правове регулювання іноземної інвестиційної діяльності.	Тести, питання
2 / 2	2. Правове забезпечення захисту міжнародних інвестицій.	Судова та арбітражна практика у сфері захисту міжнародних інвестицій. Практичний аспект розвитку судової та арбітражної практики та її вплив на формування міжнародних договорів. Сучасні тенденції судової та арбітражної практики. Використання національного законодавства в міжнародному інвестиційному арбітражі. Українське законодавство щодо іноземної інвестиційної діяльності.	Тести, питання
2 / 2	3. Визначення іноземної інвестиції та іноземного інвестора	Поняття іноземної інвестиції: теоретичні і практичні підходи. Поняття кваліфікованої інвестиції. Важливість визначення кваліфікованої інвестиції в практичному аспекті. Підходи (майновий та суб'єктний) до визначення іноземної інвестиції. Визначення іноземної інвестиції у дво- та багатосторонніх міжнародних інвестиційних договорах. Види інвестицій, що охоплюються інвестиційними договорами. Визначення інвестиції у ст. 25 Вашингтонської конвенції 1965 р. Види іноземних інвестицій, які підпадають під поняття інвестиції у ст. 25 Вашингтонської конвенції 1965 р.	Тести, питання
2 / 2	4. Допуск та впровадження іноземних інвестицій	Роль національного законодавства в регулюванні допуску та впровадження іноземних інвестицій. Види вимог, що висуваються до допуску та впровадження іноземних інвестицій національним законодавством: вимоги правового оформлення інвестиції, вимоги співпраці з національними інвесторами, вимоги капіталізації, вимоги щодо охорони навколишнього середовища, вимоги щодо експорту. Національне регулювання допуску та впровадження інвестицій у сфері злиття і поглинання (M&A) як форми допуску	Кейси
4 / 4	5. Абсолютні стандарти поведінки з	Види стандартів (режимів) поведінки з іноземними інвестиціями в міжнародному інвестиційному праві. Поняття абсолютних	Кейси

	іноземними інвестиціями	стандартів поведження з іноземними інвестиціями. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. як головний засіб тлумачення абсолютних стандарті	
2 / 2	6. Відносні стандарти поведження з іноземними інвестиціями	Поняття відносних стандартів поведження з іноземними інвестиціями. Стандарт (держави) найбільшого сприяння в контексті торговельного права. Умова взаємності при застосуванні стандарту найбільшого сприяння. Виключення зі стандарту. Стандарт найбільшого сприяння у праві СОТ	Тести, питання
4 / 4	7. Експропріація та її види. компенсація в міжнародному інвестиційному праві	Поняття та розрізнення експропріації та націоналізації. Поняття вилучення майна в контексті експропріації іноземної власності. Історія експропріації та її нормативного оформлення. Сучасні державні плани (Болівія, Венесуела тощо) та тенденції експропріації	Тести, питання
2 / 2	8. Страхування іноземних інвестицій: міжнародне та національне правове регулювання	Страхування як засіб захисту іноземного інвестора. Види ризиків іноземного інвестування. Види страхування: публічне (державне та міжнародне) і приватне; національне, регіональне та міжнародне. Інститут суброгації та його особливості в міжнародному інвестиційному праві.	Кейси
4 / 4	9. Система вирішення суперечок у міжнародному інвестиційному праві.	Інвестиційні суперечки типу «інвестор – держава». Проблема правосуб'єктності іноземного інвестора у міжнародному процесі. Основні методи вирішення суперечок у міжнародному інвестиційному праві. Альтернативні (позасудові) методи вирішення суперечок. Міжнародний інвестиційний арбітраж як головний метод вирішення суперечок типу «інвестор – держава»	Кейси
2 / 2	10. Оподаткування та іноземні інвестиції.	Загальна характеристика проблеми оподаткування іноземних інвестицій: межі регулятивної функції держави щодо оподаткування. Зв'язок податків та іноземної інвестиційної діяльності: політичний та економічний вплив.	Кейси
2 / 2	11. Соціальна відповідальність інвестора в міжнародному інвестиційному праві	Наявні механізми моніторингу за виконанням стандартів соціальної відповідальності інвесторів у міжнародних інвестиційних угодах та тенденції їх вдосконалення. Механізми моніторингу в межах міжнародних організацій: ООН і ОЕ	Тести, питання
2 / 2	12. Захист іноземних інвестицій під час збройних	Право держави на експропріацію приватної власності як невід'ємне право держави. Використання державою цього права під час війни. Обмеження права на експропріацію в міжнародному	Кейси

Літературні джерела

1. Конституція України: Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - №30. - Ст.141. Із змінами і доповненнями, внесеними законами України від 8 грудня 2004 року N 2222-IV, від 1 лютого 2011 року N 2952-VI, від 19 вересня 2013 року N 586-VII» // <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Imran, M., & Rashid, A. (2022). The Empirical Determinants of Foreign Direct Investment Episodes. *Global Journal of Emerging Market Economies*, 0(0). <https://doi.org/10.1177/09749101221116720>
3. Moshlak, I. (2022). ATTRACTING FOREIGN DIRECT INVESTMENT IN THE CONTEXT OF GLOBAL ECONOMIC. *Economics, Finance and Management Review*, (2), 26–35. <https://doi.org/10.36690/2674-5208-2022-2-26>
4. Bello, A.A., Renai, J., Hassan, A. et al. Synergy effects of ICT diffusion and foreign direct investment on inclusive growth in Sub-Saharan Africa. *Environ Sci Pollut Res* **30**, 9428–9444 (2023). <https://doi.org/10.1007/s11356-022-22689-3>
5. Fisnik Morina, Simon Grima . The impact of pension fund assets on economic growth in transition countries, emerging economies, and developed countries. *Quantitative Finance and Economics*, 2022, 6(3): 459-504. doi: 10.3934/QFE.2022020
6. Oleg Sukharev, Ekaterina Voronchikhina . Financial and non-financial investments: comparative econometric analysis of the impact on economic dynamics. *Quantitative Finance and Economics*, 2020, 4(3): 382-411. doi: 10.3934/QFE.2020018
7. Kolodiy A. Принципи статусу та діяльності Конституційного Суду України. Вісник Конституційного Суду України. 2011. № 4-5. С. 98-103.
8. Md Qamruzzaman, Wei Jianguo . Investigation of the asymmetric relationship between financial innovation, banking sector development, and economic growth. *Quantitative Finance and Economics*, 2018, 2(4): 952-980. doi: [10.3934/QFE.2018.4.952](https://doi.org/10.3934/QFE.2018.4.952)
9. Daniel, K., Hirshleifer, D. and Subrahmanyam, A., 2018. Investor psychology and security market under- and overreactions. *Journal of Finance*, 53(6), 1839–1885. <https://doi.org/10.1111/0022-1082.00077>.
10. Depken, C.A., 2021. Good News, Bad News and GARCH Effects in Stock Return Data. *Journal of Applied Economics*, 4(2), 313–327. <https://doi.org/10.1080/15140326.2001.12040567>.
11. Desmet, K., Iii, U. C., Meza, F., Iii, U.C. and Rojas, J.A., 2018. Foreign direct investment and spillovers : gradualism may be better. 41(3), 926–953. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/25478309>
12. The main source markets are the United States and the United Kingdom and, by sector, services, industry and construction lead the ranking. URL: <https://www.investinspain.org/content/icex-invest/en/noticias-main/2022/ied-spain-2022.html>
13. Carolina Moehlecke, Calvin Thrall, Rachel L Wellhausen. (2022) Global Value Chains as a Constraint on Sovereignty: Evidence from Investor–State Dispute Settlement. *International Studies Quarterly* 67:1.
14. Online publication date: 9-Feb-2023.
15. Kyla Tienhaara, Rachel Thrasher, B. Alexander Simmons, Kevin P. Gallagher. (2022) Investor-state disputes threaten the global green energy transition. *Science* 376:6594, 701-703.
16. Online publication date: 13-May-2022.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим, пропуски практичних занять відпрацьовуються. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Захист міжнародних інвестицій» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль 1</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять	Підсумкова письмова робота.	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час виконання завдань тренінгу	Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи блоку 1 і 2.

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом